

Vladimír Vašků octogenarius

Studia historica Brunensia. 2013, vol. 60, iss. 1-2, pp. [3]-6

ISBN 978-80-210-7685-3

ISSN 1803-7429 (print); ISSN 2336-4513 (online)

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/132808>

Access Date: 28. 11. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

VLADIMÍR VAŠKŮ OCTOGENARIUS

Doc. PhDr. Vladimír Vašků, CSc. se narodil 15. října 1933 v Luhačovicích. Po maturitě na reálném gymnáziu v Uherském Brodu začal v roce 1952 na filozofické fakultě brněnské univerzity studovat archivnictví v kombinaci s dějepisem. Začátky jeho studií spadají do doby, kdy Jindřich Šebánek se Sášou Duškovou již pracovali na přípravě edice *Codex diplomaticus et epistolaris regni Bohemiae*, do níž zapojili i své posluchače. Tehdejší brněnské studium archivnictví se stává téměř synonymem studia přemyslovské diplomatiky, protože řada předmětů je zaměřena na kodexové období. Tím je dána i počáteční vědecká orientace Vladimíra Vašků: jeho diplomová práce (1957) i první studie na stránkách interně vydávaného periodika *Folia diplomatica* a tohoto našeho časopisu, které vytvořil ještě za studentských let nebo již jako asistent oddělení archivnictví, jsou věnovány naší diplomatice přemyslovského období.¹

Nutnost rozšířit výuku diplomatiky i na novověké období dala možnost nyní již odbornému asistentovi (od roku 1961) začít připravovat svou kandidátskou práci z oblasti do té doby téměř pomíjené, z diplomatiky raného novověku, tedy z období, které mu bylo myšlenkově bližší. A tak se Vladimír Vašků dostává ke své celoživotní lásce. V oné době sice probíhaly o novověké diplomatice diskuse, přesto však byla stále v plenkách. Před mladým badatelem se tak otevírá jedinečná možnost zažít vědecká dobrodružství v oblastech, do nichž dosud nikdo nevkročil. Ale již tyto začátky jako by předznamenaly to, co se bude opakovat i v budoucnosti. Rozhodnutí Jindřicha Šebánka, že se Vladimír Vašků bude specializovat na novověkou diplomatiku, neznamenalo, že byl vyvázán ze svých prací na Českém diplomatáři. K tomu docházelo velmi zdlouhavě. Vedle přípravy výuky a vlastní výuky se navíc objevil náročný úkol – zpracovat kapitolu z novověké diplomatiky pro skriptá *Československá diplomatika*. Bádání v archi-

¹ Následující bibliografie prací V. Vašků je tematicky zaměřena pouze na novověkou diplomatiku. Ostatní práce zachycuje Výběrová bibliografie prací Vladimíra Vašků. Sborník prací filozofické fakulty brněnské univerzity C 50, 2003, s. 11–15.

vech na přípravě práce o písemnostech moravského královského tribunálu tak mohlo probíhat pouze v prázdninových měsících. Jen za tohoto pracovního nasazení mohla roku 1965 ve skriptech z diplomatiky vyjít metodicky i materiálově zcela nově zpracovaná kapitola Česká královská kancelář a kancelářská zařízení jiných stěžejních institucí státní zeměpanské správy v letech 1526–1848, která dodnes slouží posluchačům archivnictví a pomocných věd historických nejen v Brně, ale i na jiných univerzitách. O dva roky později byla dokončena kandidátská práce Studie o správních dějinách a písemnostech moravského královského tribunálu z let 1636–1749 (tiskem vychází roku 1969).

Na začátku 70. let Vladimír Vašků pro novověkou diplomatiku přináší zcela nové téma, v němž využil i svou erudici diplomatika-medievisty: zpracování novověkých konfirmací středověkých listin. Jako první tematický okruh zvolil bohaté archivy moravských klášterů. Po několika časopiseckých příspěvcích vydal roku 1981 knižní publikaci Panovnické konfirmace pro moravské kláštery v 18. století (Novověké úřední revize středověkých a raně novověkých listin). Knižka vyšla v době, kdy se už nad tímto jubilantovým tématem začala stahovat mračna. Po smrti Jindřicha Šebánka (1977) bylo nutné zpracovat svazek V-4 edice Codex diplomaticus et epistolaris regni Bohemiae. Tento úkol samozřejmě připadl spolueditorce Sáší Duškové, která však potřebovala spolupracovníka a její volba padla na Vladimíra Vašků, jenž po Šebánkově odchodu do důchodu převzal jeho výuku středověké diplomatiky. A tak se Vladimír Vašků opět vrátil k Českému diplomatáři. Netušil ovšem, že tato práce mu ubere celé desetiletí nejproduktivnějšího období jeho vědeckého života, kdy se k tématům, jež mu byla nejbližší, nedostal ani ve zmíněných prázdninových měsících, protože pro ediční práci více než pro kteroukoli jinou platí zásada: *Nulla dies sine linea*. A pokud dnes upozorňuje své žáky, která témata by bylo zapotřebí zpracovat, víme, že tyto práce musel obětovat na oltář Českého diplomatáře.

Rejstříkový svazek CDB vyšel v roce 1993, tedy v době změněné politické situace, kdy se Vladimír Vašků konečně mohl stát docentem (1990), kdy na sebe bere břemeno odpovědnosti za Ústav pomocných věd historických a archivnictví (1994–2000) a hlavně v době, kdy se mu konečně otevřela možnost bádání v zahraničí. Základním rysem jeho vědecké práce vždycky byla až nepředstavitelná akribie, a tak ho v minulých dobách velmi mrzelo, že při své práci neměl přístup k archiváliím, které i po archivní odluce zůstaly ve vídeňském Verwaltungsarchivu a které mohly doplnit jeho bádání. Výsledkem těchto vídeňských badatelských pobytů byly tři Vídeňské studie z novověké diplomatiky, v nichž doplnil problematiku konfirmací listin moravských klášterů. V té době ale už více pozornosti obracel ke konfirma-

cím listin pro města, zejména pro královské město Brno, jemuž v roce 2008 věnoval rozsáhlou studii Panovnické konfirmační listiny pro město Brno z let 1633–1720.

Nedílnou součástí profesní činnosti Vladimíra Vašků je ovšem i činnost pedagogická, již se věnuje více než půl století. Vedle výuky diplomatiky – středověké i novověké – přednášel také dějiny správy, vedl prosemináře a dodnes seznamuje posluchače archivnictví a pomocných věd historických se základními pojmy právními. Dodnes také vede diplomové i disertační práce. A rozhodně nepřeháníme, když napíšeme, že na oboru vřdycky byl a dodnes je nejoblíbenějším učitelem. Dva jubilejní sborníky, které mu připravili posluchači Ústavu pomocných věd historických a archivnictví, před pěti lety *Ad laetitiam*: studenti doc. Vladimíru Vašků k 75. narozeninám a nyní toto číslo Studií, jsou toho nejlepším důkazem!

VÝBĚROVÁ BIBLIOGRAFIE PRACÍ VLADIMÍRA VAŠKŮ VĚNOVANÝCH NOVOVĚKÉ DIPLOMATICE

Knižní publikace

Studie o správních dějinách a písemnostech moravského královského tribunálu z let 1636–1749. Brno, UJEP, 1969, 117 s. + 30 obr. příl.

Panovnické konfirmace pro moravské kláštery v 18. století (Novověké úřední revize středověkých a raně novověkých listin). Brno, UJEP, 1981, 168 s.

Autorská spolupráce na kolektivních pracích

Česká královská kancelář a kancelářská zařízení jiných stěžejních institucí státní zeměpanské správy v letech 1526–1848. In: Československá diplomatika I. Praha, SPN 1965, s. 236–280; 2. přepracované a rozšířené vyd. in: Česká diplomatika do r. 1848. Praha, SPN 1971, s. 204–251; 3. vyd. (reprint) in: Česká diplomatika do r. 1848. Praha, Univerzita Karlova 1984, s. 204–251, (skriptum).

Studie a články

K aplikaci pojmu funkce diplomatického materiálu na novověké úřední písemnosti. FD (stará řada) 13, 1964–1965, č. 2, s. 9–15.

Nejstarší radní protokol moravského tribunálu (K otázce vztahu mezi úředními knihami a aktovým materiálem). SAP 16, 1966, s. 498–518.

Eine nicht durchgeführte Konfirmation mittelalterlicher Urkunden in der josephinischen Zeit. FD 1, 1971, s. 307–320.

Landesfürstliche Konfirmationen des 18. Jahrhunderts für mährische Klöster (Umriß), FD 2, 1976, s. 199–220.

Konfirmace privilegií brněnských augustiniánů v 18. století. VVM 32, 1980, s. 151–160.

Konfirmace privilegií městečka Polešovic v 18. století. SPFFBU C 28, 1981, s. 143–155.

Konfirmace privilegií starobrněnských dominikánek v 18. století. SPFFBU C 29, 1982, s. 101–108.

- Poddanské nepokoje na Moravě v letech 1705–1706. VVM 35, 1983, s. 27–38.
- Přehled výsledků revizí a konfirmací listin nejstarších moravských klášterů v 18. století. SAP 34, 1984, s. 540–585.
- Líšeňské trhy od 17. do poloviny 19. století. ČMM 103, 1984, s. 51–63.
- Konfirmace privilegií olomouckých augustiniánů v 18. století. SPFFBU C 32, 1985, s. 119–125.
- Konfirmace privilegií olomouckých kartuziánů v 18. století. SPFFBU C 33, 1986, s. 155–158.
- Diplomatický materiál a dějiny novověku (na příkladu novověkých konfirmací středověkých listin). In: Pomocné vědy historické v současném archivnictví a historiografii. Praha, Univerzita Karlova 1987, s. 179–182.
- Ke stavu diplomatiky na Moravě začátkem 80. let 18. století. VVM 40, 1988, s. 228–229.
- Úsilí Starého Brna o právo nazývat se městem. Forum Brunense 1990, s. 21–35.
- Příčiny zániku konfirmačního řízení v habsburské monarchii v roce 1836 (Viedeňské studie z novověké diplomatiky – I.). SPFFBU C 42, 1995, s. 89–97.
- Ke dvěma metodologickým otázkám pomocných věd historických. In: Z pomocných věd historických XIII (Acta Universitatis Carolinae – Philosophica et historica, 1996, 1), s. 81–85.
- Jednání o povýšení vsi Pozlovic na městečko v letech 1754–1758. VVM 49, 1997, s. 23–30.
- Moravský zemský advokát a fiskální adjunkt Johann Joseph (Edler von) Rosenzweig (1738–1805). ČMM 116, 1997, s. 155–172.
- Taxy za konfirmační listiny pro moravské kláštery v 18. Století. In Sto let od narození profesora Jindřicha Šebánka. Sborník příspěvků. Brno 2000, s. 185–192.
- Additamenta k josefínským konfirmacím pro cisterciácké kláštery na Velehradě a u Žďáru (Viedeňské studie z novověké diplomatiky – II.). SPFFBU C 47, 2000, s. 197–210.
- Additamenta k josefínským konfirmacím pro premonstráty v Klášterním Hradisku, Louce, Zábrdovicích a Nové Říši (Viedeňské studie z novověké diplomatiky – III.). SPFFBU C 48, 2001, s. 145–156.
- K josefínským konfirmacím privilegií brněnských augustiniánů. In: Pocta Janu Janákovi, Brno, Matice moravská 2002, s. 159–164.
- Panovnické konfirmační listiny pro město Brno z let 1633–1720. Brno v minulosti a dnes 21, 2008, s. 401–443.

Recenze

- Heinrich Otto Meisner, Archivalienkunde vom 16. Jahrhundert bis 1918 (Leipzig 1969), SPFFBU C 18–19, 1971–1972, s. 223–227.
- Jan Kahuda, Panovnické konfirmace privilegií českých klášterů v 18. století (Paginae historiae, Sborník Státního ústředního archivu v Praze 9, 2001). ČMM 122, 2003, s. 208–212.

ČMM Časopis Matice moravské

FD Folia diplomatica

SAP Sborník archivních prací

SPFFBU Sborník prací filozofické fakulty brněnské univerzity

UJEP Univerzita Jana Evangelisty Purkyně

VVM Vlastivědný věstník moravský